

Onderzoek naar orthomanuele therapie

Voor een behandelingsmethode door de diergeneeskundige gemeenschap geaccepteerd wordt, moet er bewijs worden geleverd van de werkzaamheid. Maar om bewijs te verkrijgen, moet de behandeling worden uitgeoefend. Met behulp van een **'pressure plate'** doen orthomanueel dierenartsen nu onderzoek naar de effecten van orthomanuele diergeneeskunde bij **'lage rug instabiliteit'**. De eerste resultaten lijken veelbelovend.

TEKST VERA BUDDINGH, NVOMD

Malformatie en repeterende stress zijn veel voorkomende oorzaken van lage rug instabiliteit, vertelt Edgar Scheepens, specialist orthopedische chirurgie. Als gevolg hiervan kan een vernauwing van het wervelkanaal optreden, resulterend in compressie van zenuwen en bloedvaten. "Het lumbosacrale (LS) gewricht geeft vaker problemen dan de andere facetgewrichten, omdat hierin de grootste beweeglijkheid te vinden is." Lage rug instabiliteit wordt vooral veroorzaakt door verzakking van de wervel S1, en ook van S2, S3, L7 of L6. Meestal gaat dit gepaard met veel pijnklachten en milde neurologische klachten. In 70 tot 80 procent van de gevallen is er sprake van een type 2-hernia. "Uit de anamnese komen vaak moeite met springen, overeind komen en traplopen naar voren", aldus Scheepens, "evenals kreupelheid en soms tremoren." Symptomen die we tegenkomen, zijn lage rugpijn, zwakke achterhand, hangende staart en incontinentie. Bij klinisch onderzoek zijn afwijkende gang, mank lopen, een kromme rug, pijn bij palpatie

lumbosacrale overgang en bij het optillen van de staart te zien." De diagnose van lage rug instabiliteit wordt gesteld door monstereken, lichamelijk onderzoek, natief röntgenonderzoek, CT of MRI. "Bij röntgenonderzoek werden in 90 procent van de gevallen afwijkingen gevonden", verklaart orthomanueel dierenarts Jacha Heukels. "Op de röntgenfoto konden spondylose, vernauwing van de tussenwervelruimte en telescoping van het sacrale dak en een LS-step worden vastgesteld. Met MRI werd bij de meeste patiënten een LS-step vastgesteld."

Een aanvulling op de algemene diergeneeskunde

Behandeling van lage rug instabiliteit bestaat gewoonlijk uit een conservatieve therapie met NSAID's, gewichtsreductie, gebalanceerde beweging, en fysio- of hydrotherapie. "Bij een behandeling bestaande uit rust en NSAID's (of corticosteroiden), Tramadol of gabapentine herstelde 55 procent van de patiënten", aldus Heukels. "Dit is de eerste keus bij milde symptomen, als er alleen lage rugpijn is en geen neurologische uitval." Scheepens waarschuwt er hierbij echter voor dat corticosteroiden controversieel zijn vanwege een eventueel aanwezige discospondylitis. "Chirurgie heeft de voorkeur bij ernstige pijnlijkheid, niet reageren op conservatieve therapie en neurologische uitval", legt hij uit. "Bij chirurgie worden een bacteriologisch onderzoek en gevoeligheidsbepaling ingezet omdat in 23 procent van de gevallen een discospondylitis wordt gevonden."

Orthomanuele diergeneeskunde

Jacha Heukels deelt mee dat bij lage rug instabiliteit ook orthomanuele diergeneeskunde kan worden toegepast. "Bij orthomanueel onderzoek worden afwijkende wervelstanden in het lumbosacrale gebied gevonden." Orthomanuele diergeneeskunde gaat volgens haar uit van de symmetrie van het skelet en de skeletcomponenten. Eventuele afwijkende wervelstanden worden met de handen gemanipuleerd, zodat de wervelkolom zijn normale anatomische positie kan hervatten. "Onze aanname is dat hierdoor de druk op de tussenwervelschijf, zenuwen en bloedvaten afneemt", aldus Heukels. "Dit brengt directe pijnverlichting met zich mee. Na twee weken rust kan vervolgens de bewegingsvrijheid worden opgebouwd." Volgens Heukels moet de orthomanuele diergeneeskunde gezien worden als aanvulling op de algemene diergeneeskunde. Orthomanueel dierenarts Dorit Aharon: "Voorafgaande aan de orthomanuele behandeling wordt een patiënt beoordeeld. Daarbij vindt altijd een lichamelijk, orthopedisch en neurologisch onderzoek plaats. We letten bij ons onderzoek op symmetrie en congruentie. Indien geïndiceerd verwijzen we voor radiologie, CT-scan of MRI en/of chirurgie."

In samenwerking met de praktijk van Dorit Aharon heeft Jacha Heukels bij vijftien patiënten met lage rug instabiliteit met behulp van een 'pressure plate' – een instrument om de

druk onder de poten te meten van een dier terwijl het loopt - het effect van orthomanuele therapie bestudeerd. Metingen werden verricht voor behandeling, er direct na en na twee weken. De patiënten werden vergeleken met gezonde honden. Uit dit onderzoek bleek statistisch significant dat direct na orthomanuele behandeling de patiënt zijn achterhand beter en langer belast. Heukels: "Als vervolg organiseren wij een vergelijkende klinische studie naar het effect van de behandeling met firocoxib versus orthomanuele therapie. Het effect zullen we evalueren door een combinatie van een enquête van de eigenaar, MRI's en 'pressure plate'-analyse."

Katten

Bij katten is lumbosacrale instabiliteit een vaak voorkomende klacht, weet Heukels. "De klacht uit zich geregeld in gedragsveranderingen zoals agressie, niet opgepakt willen worden, niet meer willen springen en met reactie op aanraking van de rug." Van 21 katten werd in 76 procent van de gevallen een afwijkende wervelstand van S1 gevonden. Bij 29 procent was sprake van een afwijkende stand van L7. "Na orthomanuele therapie verbeterden de scores in de eigenaarsenquête significant. Het grootste verschil was dat eigenaars minder het idee hadden dat hun dier pijn had. Verder rapporteerde 90 procent een verbetering in het kunnen springen." ●

Dit artikel is gebaseerd op het symposium 'Diergeneeskunde in beweging' dat op 16 oktober 2014 werd gehouden in de collegezaal Paard, faculteit diergeneeskunde, Utrecht. Het symposium was georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Orthomanuele Diergeneeskunde (NVOMD). Het voornaamste thema was lage rug instabiliteit. Vanuit verschillende disciplines belichtten de sprekers hun visie op de aanpak van lage rug instabiliteit en de rol die onder andere orthomanuele therapie hierbij kan spelen. Voor meer informatie: www.nvomd.nl